

Genel Başkan'ın Mesajı / *Message of Chairman*

46. Kütüphane Haftası

*46th Library Week**

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım, Basınıımızın Seçkin Temsilcileri “**Bilgi Mabedi Kütüphaneler**” adlı ana tema üzerine kurguladığımız 46. Kütüphane Haftası’na hoş geldiniz. Türk Kütüphanecileri adına, hepinizi, saygıyla selamlıyorum. Haftanın, ülkemize ve meslektaşlarıma yararlı olmasını diliyorum.

Değerli Konuklar, Türk Kütüphaneciler Derneği 1949 yılından bu yana, toplumsal dokumuzu ve hayatımızı şekillendiren ana ögenin bilgi olduğu düşüncesi ve gerçeğinden hareketle, ülkemizin aydınlanma sürecine katkıda bulunma amaç ve çabasında olan, önemli sivil toplum örgütlerimizden birisidir.

22 şubesi ve binlerce üyesi bulunan Türk Kütüphaneciler Derneği, tarihsel geçmişi ve birikiminden aldığı gücü, toplum yararına dönüştürmeyi ilke edinmiştir. Kütüphane Haftalarından amacımız, bilgi ögesinin toplumsallaşması ve bilinçle tüketilmesi hedefine katkı sağlamaktır. Bu bağlamda Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü ile işbirliği çerisinde hazırladığımız ve birazdan sizlerin beğenisine sunacağımız “**Sıradışı Okurlar**” adında bir belgesel hazırladık.

Değerli Konuklar, bildiğiniz gibi mabetler, bütün dünya insanları için özel anlamlar taşıyan kutsal yerlerdir. Biz de 46. Kütüphane Haftasının ana temasını “Bilgi Mabedi Kütüphaneler” olarak belirleyerek; kütüphaneciler için kütüphanelerin yaşamlarındaki önemine işaret etmeyi, diğer taraftan da hayatlarında bilgiyi içselleştirememiş, toplumsallaştıramamış bir ülkenin bireyi olmanın sancuları içerisinde payımıza düşeni fazlasıyla aldığımızı vurgulamayı amaçladık.

* Opening speech of the 46th Library Week given at the National Library.

Britanyalılar, toplumun refahı ve kalkınması için bir halk kütüphanesinin gerekli olduğu gerçeğinden hareketle, her kasabanın ücretsiz hizmet veren bir halk kütüphanesine sahip olma hakkını savunan yasa tasarısını 1850 yılında kabul ederken, Türkiye’de daha üç ay önce İzmir Narlıdere İlçe Kaymakamı, İlçe Halk Kütüphanesini, bilgi toplumunda her şeyin internete yüklendiği, kütüphanenin çağın gereklerine göre faaliyetleri yerine getiremediği ve yeterince kullanılmadığı gerekçesiyle, İzmir Valiliğinden kütüphanenin kapatılmasını istemiştir. Oysa Avrupa Birliği’ne odaklanan ya da bilgi toplumu erekleri içinde kendini bulmaya çalışan, Türkiye için, sağlam bir kütüphane sistemi kaçınılmazdır. Henüz bu sistemi sağlayamamışken mevcut sorunlara adeta yenileri eklenmek istenmektedir.

Değerli konuklar 46 yıldır kütüphane haftasını kutluyoruz. Aslında kutluyoruz demek bizim açımızdan ironik bir durum. Türk Dil Kurumu sözlüğünde kutlamak “Önemli bir olayın gerçekleşmesinin yıl dönümü dolayısıyla tören yapmak” olarak tanımlanmıştır.

Benden önceki başkanlarının kütüphane haftası açılış konuşmalarını tekrar okudum. Başkanların hiç birisi kütüphane haftası kutlamalarının, Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünde anlamını bulduğu gibi, kütüphaneciler ve kütüphaneler için kutlama yapılacak bir olaydan söz etmemişler.

Peki ya Sayın Bakanlar? Onlar kütüphane haftalarını kutlamaktan mutlu olmuşlar mı? Evet, bazen açtıkları kütüphane sayılarından dolayı mutlu olmuşlar. Geçmişte sayın bakanları mutlu eden kütüphaneleri, bugün bakanlık maalesef elinden çıkarmaya çalışıyor. Bu bağlamda kütüphane haftalarının açılışında yaşadığımız hemen hemen aynı senaryoyu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Kütüphane Haftaları biz kütüphaneciler için son derece önemli günlerdir. Kütüphaneciler bu haftayı büyük bir heyecan ile beklerler. Çünkü sorunlarına çözüm merci olarak gördükleri sayın bakanlara yılda bir kez bile olsa, kamuoyu önünde dernek başkanları aracılığı ile yaşadıkları sıkıntıları iletceklerdir.

Dernek başkanları da büyük bir üzüntü ile meslektaşlarının beklentilerini dile getirirler. Protokol gereği, dernek başkanından sonra konuşan sayın bakanlar ise, başkanın konuşmasını ya duymazdan gelirler ya da evet sayın başkan haklı diyerek, söze başlayıp sadece çalışanların emek mücadelesi söz konusu olduğunda gündeme gelen o klasik söyleme sığınıp, ülkenin sosyo - ekonomik koşullarından dem vurarak,

kütüphanecilerin özlük haklarının düzeltileceğinden söz ederler. Yıllardır tekrarlanan bu senaryo artık bize pek inandırıcı gelmiyor.

Çünkü kütüphanelerin, her türden bilgi kaynağı ve teknolojik donanıma sahip olmalarının yanı sıra, insani değerlerin erdemine inanmış, insanca yaşayabileceği özlük haklarına sahip kütüphanecilerin varlığı ile güç ve kişilik kazanacağına inanmaktayız.

Değerli konuklar, mesleğimiz ve ülkemiz açısından birkaç önemli konuyu dikkatinize sunmak istiyorum. Bildiğiniz gibi halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri ile ilgili yasa tasarısı alt komisyona gönderildi. Bu konu 2006 yılında yine gündeme gelmiş ve uzun süre tartışılmıştı. Ancak TBMM'deki komisyon görüşmelerinden sonra süreç dondurulmuştu. Türk Kütüphaneciler Derneği olarak daha önceki tartışma sürecinde de bazı uyarı ve önerimiz olmuştu. Onları sizlere tekrar anımsatmak isterim.

Halk Kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri, Türkiye'de halk kütüphanesi sistemi adına Cumhuriyet tarihinin en radikal dönüşümü olup sistemin değiştirilmesi anlamına gelir. Bu nedenle öncelikle konu ile ilgili resmi kurum temsilcileri, derneğimiz, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve halk kütüphanecilerinin katılımıyla, Türkiye koşulları dikkate alınarak ciddi ve sonuç alıcı bir tartışma süreci gerçekleştirilmelidir.

Buradan çıkacak bir değerlendirme ve sonuç raporu ile belirlenecek stratejisi temelinde bir yol izlenmelidir. Bakanlığın bu konuda son derece dikkatli adımlar atması, ver-kurtul yaklaşımı yerine, Türkiye'nin özgün koşullarını göz ardı etmemesi, konunun ilgili kişi ve kurumlarıyla ortak hareket ederek, işbirliğine gitmesi gerekir. Konuya yalnızca bürokratik açıdan yaklaşılmak yerine **güçlü kütüphanelerin güçlü toplumlar oluşturduğu** gerçeğinden hareket etmesi gerektiği bu aşamadaki önerilerimizdir.

Değerli Konuklar, bir başka önemli konu ise, ülkemiz ve mesleğimiz açısından son derece önemli bir kurum olan Milli Kütüphanemizle ilgilidir. Bildiğiniz gibi Milli Kütüphaneler ulusların hafızası, belleği olmasının yanı sıra düşünce ve bilim geçmişini geleceğe bağlayan, ülkelerin entelektüel birikiminin simgesidirler. Milli Kütüphaneler, kütüphanecilik mesleğinin en tepesinde bulunan, mensubu olduğu ülkenin en prestijli ve saygın kurumu olma özelliğini taşımaktadır. Bu özellikleri yansıtacak olan katma değer ise, içerdiği koleksiyonun değeri ve çeşididir.

Biliyorsunuz TBMM'ne gelmiş olan Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Tasarısı ile Milli Kütüphane'de yer alan yazma ve nadir eserlerin buradan alınması düşünülmektedir.

Tasarı özü ve düşünce yapısı ile sağlam ve anlaşılabilir nedenleri içermektedir. Hatta Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı kütüphanelerde yer alan yazma ve nadir eserlerin bir elden yönetilmesi ve düzenli bir yapıya kavuşturulması övgüye değer bir çalışmadır.

Ancak, Müzeler ve Milli Kütüphane'de yer alan yazma ve nadir eserlerin buralardan alınması son derece ciddi sakıncaları beraberinde getirecektir. Anılan müzelerde yer alan yazmaların sergiden çıkarılması, müzelerin değerini azaltacağı gibi gelecek olan turistler için de ülkemizin cazibesini zayıflatacaktır. Milli Kütüphane'den alınacak olan yaklaşık 89.500 adet yazma ve nadir eser, araştırmacıların ve meslektaşlarımızın tepkisine neden olacaktır.

Ayrıca Milli Kütüphane, yazmaların korunması için önemli yatırımlar yaparak yeni ve sağlıklı alanlar yaratmıştır. Amacı yazmaları daha iyi korumayı gözeten yasa tasarısının müzeler ve Milli Kütüphane dışındaki kurumları içermesi mantıklı olacaktır.

Koleksiyonunda bulunan 27 bin Yazma, 56 bin Osmanlıca nadir kitap, 1881 adet Eski Harfli Türkçe Gazete ve 4380 Eski Harfli Türkçe Derginin koleksiyonundan alınması Milli Kütüphanenin, milli vafını ve özelliğini yitirerek, sıradan orta düzeyde bir halk kütüphanesine dönüştürecektir. Bu durum Milli Kütüphane açısından ulusal ve uluslararası camiada önemli zafiyetler doğuracaktır.

Değerli konuklar kütüphaneciler için yıllardır adeta onur meselesi haline gelmiş olan Teknik Kadro sorunu, Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Ertuğrul Günay'ın da özel ilgisi ve desteği ile sonuçlanma aşamasına gelmiştir. Sayın bakanım, bakanlığımızın özellikle taşra teşkilatında yokluklar içerisinde özveriyle çalışan kütüphaneciler için Teknik Kadro son derece önem arz etmektedir. Bu konunun bir an önce sonuçlandırılması için ilginizi bizlerden esirgemeyeceğinizden eminiz. Size kütüphaneciler adına yaptıklarınız ve yapacaklarınız için sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli konuklar 46. Kütüphane Haftası'nın, insan haklarına saygılı, demokratik ve özgürlükçü bir Türkiye'nin oluşumuna katkılar sağlaması dileğiyle, haftanın hazırlanmasında emeği geçen tüm meslektaşlarıma ve sponsor firmalara teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Ali Fuat KARTAL

TKD Genel Başkanı